

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-hivatal és nyomda: **Beckerek (Nagybeckerek), Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.**

PÉNTEK, 1944 ÁRPILIS 7
73. évfolyam 79. szám

Előfizetésben:
Évente 840 félévre 420
negyedévre 210 havonta 70

Csuczsteljesítmény ellenséges bombázók lelövésében

Berlin, ápr. 6.

A német légvédelem erői az angol-szász terrortámadások során az 1944. év első három hónapjában csuczsteljesítményt értek el ellenséges repülőgépek elpusztításában.

Hivatalosan megállapított adatok szerint a német légvédelmi erők 1944. év első három hónapjában 2926 angol-szász repülőgépet lőttek le. Azok között 2500 a négymotoros bombázó. A repülőgépek kiszolgáló személyzete 12-12 ember és így az embervesztés 20 ezer emberre tehető.

Muzulmánok és horvátok együttműködése

Zágráb, ápr. 6.

Vokics horvát hadügyminiszter köruton járt Boszniában. A miniszter Szarajevóban, valamint Bosznia nyugati és keleti részén fekvő helységeiben mondott beszédet. Beszédében különösen kiemelte, mennyire szükséges, hogy az usztasa mozgalomba bekapcsolódjanak a muzulmánok is. Mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták Vokics hadügyminisztert és különös nagy ünnepeletetésben volt része Travnikban, a muzulmánok központjában.

Szövetségesek ha találkoznak

Stockholm, ápr. 6.

Az angolszász repülők, amikor a levegőben találkoznak, nem tudni szándékosan, vagy véletlenül, tévedésből egymásra is szoktak lőni. Ilyen esetről ad hírt az EFE hírközlő Washingtonból.

Ujabban megtörtént ugyanis, hogy angol bombázók az Atlanti tenger fölött lelőttek egy nagy amerikai személyszállító repülőgépet.

Sztalint kinevezték rabbinak

Zágráb, ápr. 6.

A horvát „Hrvatski Narod“ című lap vezetőhelyen foglalkozik a Moszkvában megtartott harmadik zsidó kongresszussal. A lap szerint a zsidó kongresszus egy újabb ütőlapja Sztalinnak a nemzetközi politikában, bár arról az általános vélemény, hogy az nem érdekli Európát. Figyelemre érdemes csak az, hogy a kongresszus Sztalinnak a grandrabbi címet adományozta.

Beszűntetett rádióállomás

Konstantinápoly, ápr. 6.

A konstantinápolyi 100 kilovatt sugárzó március 31-én beszűntette a rádióleadásokat. A beszűntetésre azért került sor, mert a leadó állomás berendezése elavult és nem lehet az új részeket beszerezni. Törökországnak ezentul tehát csak Ankarában van hosszú- és rövidhullámon műsor sugárzása.

Kovel térségében a német csapatok előretöréssel magaslatokat és helységeket foglaltak el

A Führer főhadiszállásáról jelentik.

A véderő főparancsnoksága közli.

A Dnyeszter keleti alsó folyásánál a szovjet csapatok továbbra is eredmény nélkül támadtak. A betörések egyik helyén a küzdelmek még tartanak. A Dnyeszter és Prut között hevesen támadó szovjet páncélos kötelékekkel a harcok folyamatban vannak. Német részről is újabb erőket vettek harcba. Jassytól északra a román csapatok az ellenségtől szívesen védett magaslati állásokat foglaltak el és súlyos véres veszteséget okoztak a bolsevistáknak.

Cserkasszitól északra fekvő térségben a Dnyesztertől északra állott német harcsoport visszaküzdötte magát a parancsszerűen kijelölt célba. Szaniszlau és Ternopol között, valamint Brody déli és északnyugati térségében a német csapatok ellentámadással számos helységet foglaltak el és súlyos veszteséget okoztak a bolsevistáknak. Ternopol védői tegnap is ellentálltak erős ellenséges támadásoknak. Erős német harcrepülőket kötelekkel elmúlt éjjel megtámadták az ellenség utánpótlási támaszpontjait Korosténnél. Vasuti berendezésekben és a város térségében nagy robbanások és kiterjedt tüzek keletkeztek. A német támadások Kovel térségében az ellenség szívos ellentállása dacára a további előretörés során magaslatok és helységek elfoglalását eredményezték. Az egyik német rohamtüzérségi dandár a harcok során elpusztított 37 szovjet páncélost.

Pleszkautól délre a szovjet csap-

patok egész napon át tartó áttörési kísérletei összeomlottak. Az ellenség újból súlyos véres veszteséget szenvedett.

A magas Északon a Kandalaksánál levő szakaszon nagy számú bolsevisták támadtak a bolsevisták az egyik előretolt német támaszpont ellen. A németek zuhanóbombázók hathatós támogatásával a támadásokat elhárították.

Olaszországban német sikeres rohamcsapat tevékenységen kívül, amelyek során hadifoglyok jutottak német kézre, — egyébként nem voltak jelentősebb események.

A német távlövő tüzérség éjjel és nappal támadta Anzió és Nettunó tengeri kikötőit.

Netunó hídfőjében az elmúlt hetekben lefolyt küzdelmekben kiválóan kitüntette magát Hermann őrnagy vezetésével az ejtőernyős vadászok iskolázászlóalja.

Északamerikai bombázó kötelékek támadása Bukarest ellen, károkat és veszteséget okozott a lakosságnak. A német, román és bolgár légvédelmi erők elpusztítottak 44 ellenséges repülőgépet. A sikerben a román vadászipilóták jelentősen részesek.

Angol zavartkeltő repülők elmúlt éjjel bombákat dobtak Németország rajna-vesztfáleri területen helységekre.

Zárójelentések szerint a tegnapi norvégiai haditengerészeti támaszpontok ellen vezetett ellenséges támadás során elpusztított repülőgépek száma 16-ra emelkedett. Azzal a támadó repülőgépek fele pusztult el.

Zsoldos tengerészek gyűjtése

Róma, ápr. 6

A szovjetoroszok az Adriai tenger és a Földközi tenger kikötőiben hivatalokat szerveztek, amelyek célja tengerészeket zsoldszolgálatba vonni. A hivatalok természetesen, nem válogatósak a módjaitokban, amikor az áldozatokat hajóik részére megszerezni igyekeznek.

Délitáliában működő kommunista igazgatóság egyik legutóbbi ülésén élénk vita keletkezett, amelynek során az igazgatóság nem szovjetorosz tagjai tiltakoztak amiatt, ahogy a kommunista szervezetek hivatalai a tengeré-

szek verbuválása körül eljárnak. A tiltakozók, például felemlítették, megesett, hogy tengerészeket leittattak és, amikor azok kábulatukban a tengerparton hevertek, összekötötték kezüket, lábukat és szovjet hajókra hurcolták őket. Az áldozatokról nem is oldották le a láncokat, amíg a hajó ki nem ért a magas tengerre. Az ilyenhez hasonló módszerek se szeri se száma, panaszkodtak az igazgatóság elégedetlen tagjai. Mindaz azonban semmi sem segít a helyzeten. A kommunista hivatalok zavartalanul folytatják gyalázatos emberrelga-

dásukat. A délolaszországi rendőrhatalóságok szemét hunynak a garázdálkodás fölött. Amint Rómából közlik, ma ha valaki Nápolyban, Brindisiben, Bariban, vagy más városban oroszul beszél, az elég, hogy az olasz rendőrség kellemetlenkedéseitől mentes legyen.

A tiltakozásokat egyébként levetették az igazgatóság ülésének napirendjéről.

Államtitkárok kinevezése

Budapest, ápr. 6.

A Kormányzó Speny Istvánt a kereskedelmi és forgalomügyi minisztérium államtitkárává nevezte ki. A nemzetgazdálkodási minisztérium államtitkári pozíciójába Mocsary Dániel felsőházi tag került, az ellátási minisztérium államtitkárságát pedig dr. Kiss András, Kecskemét főispánja vette át.

Románia Törökország sáncárka

Bukarest, ápr. 6.

Az „Universul“ című román lap visszahintással a múltkorra, Atatürk, Törökország ujjáépítőjének következő megállapítását idézi:

„Románia Törökország sáncárka volt és marad örökre is“. Az Universul a következőkben töltdja meg Atatürk látnoki kijelentését:

„De Románia nemcsak Törökország, hanem távolabban fekvő államok sáncárka is. Eppen azért egy szabad, erős és értetlen Románia fennállása elengedhetetlen biztosítéka az európai egyensulynak. Románia Délkelet-Európában kulcsállást foglal el. A román nép vállaira rendkívüli jelentőség teljes teher sulya nehezedik. A román nép kitartással viseli a terhet és a világosan látott jövő felé viszi“. Románia tudatában van annak, hogy egész Európáért küzd és áll a nagy harcban.

Magyarország szuverenitása

Budapest, ápr. 6.

A magyar nemzeti szocialista párt április 3-án ülést tartott. Az ülésen Pálffy Fideliusz báró elnökölt és azon Baký László belügyminiszteri államtitkár is résztvett. Baký felszólalásában megemlékezett a német SS csapatokról és rendőri szervezetekről. Szerinte a magyar szervezeteknek a német szervezetekkel az ország belsőjében ugyancsak vállvetve kell együtt működniök, ahogy a német csapatok a magyar csapatokkal azt az arcvonalakon teljesítik. Kiemelte továbbá az államtitkár, hogy a német biztonsági szervezetek jelenléte semmi tekintetben sem érintik Magyarország szuverenitását, hanem a belső kommunista áskálódások leküzdésében a magyarokkal bájítársak.

A legszebb kert

* Párisban arról ismertük meg az erdélyi fiukat, hogy leghamarább tudták, hol a temető. Még nem találtak el az orvosi karra s a diákmenzára, mikor már megsüvegelték Musset sírját. Volt valami delejes érzés a lábukban, amely rögtön odatalált.

Hazulról hozták az erdélyiek ezt a temetőszimatot. A Père Lachaise meredek dombon fekszik, ősszel dagad benne az agyagos sár. De ők száraz lábbal lebegtek a sírok közt min ha nem ösztöndíjasok, hanem angyalok vagy legalább is ösztöndíjas angyalok lettek volna. A párisiaknak ők mutatják meg a Kaméliás Hölgy sírját. Az angolokat elvezették Wilde Oszkárhoz. A kalaposlányokat Musset emlékének eskették meg egyéves hűségre. (Többet nem illett kérni.) Hamarább s jobban tájékozódtak, mint az odavalósiak; a temetőkerülő Párisban ők voltak a temetőnyencek. Látszott, hogy ez a nép otthon sűrűn forog a halottai közt; egy büszkesége van s ez a temetők feneketlen mélysége.

Az én kolozsvári diákkoromban még a latin leckét is kivittük a Házsongárdi temetőbe. S az öregebbek odavitték az első szerelmüket és első keserűségüket is. Ugy tudom, ez a szokás azóta se nagyon változott. A temető a kollégiumudvar, a botanikus-kert, s a sétatér közös folytatása: itt tanultuk betéve Aesopus meséit, itt bucsúztunk a fesskéktől. S itt tudtuk meg, hogy kinek mi mocsan a szívében. A titkos színészjelöltek az első magyar komikus sírja körül kószáltak. A költők a Jósika sírkert rácsait feszegették. S a titkos apostolok, a későbbi falusi papok felverték a bokrokat Apáczai Cseri elveszett sírja után. Minden zugban matatott néhány kamasz kincskereső. De ezen a Kincses Szigeten kalózik helyett csak az Áldozat s a Szegénység járt előttük, az dugta el a maga emlékeit a földbe. A Házsongárdi tetőn a diákok nagy Szenvedők és nagy Szegények csontjai után kopogtattak.

A felszabadulás évében Mindszente ket gyerekkorom temetőjében töltöttem. Akkor avatták föl a zsolnárköltő Szenci Molnár Albert megtalált sírját. Egész nap gyűltek, oszoltak körülötte a sugárzó, elégedett, boldog arcok. Olyan volt az a dombocská a szemek fényében, mint egy bölcső. Mint egy porhanyó, nagy bölcső s benne egy ficánkoló, izmos, ujszülött Szenci Molnár Albert, aki csak soká azután hangolja majd a hárfáját a szép hives patakra s a szomszár szarvasra.

Azoknak, akik még nem ismerik Kolozsvárt, de megérdemlik, hogy lássák, meg kell mondanom, hogy a temető egy csöndes kis utcából nyílik, szinte észrevétlenül. Egy régi fogadó, Petőfi hajdani szállása könyököl rá. Ugy csak ez a bejárat, mint a roppant székesegyházak homályos, szűk kapuja. S még a kapun túl se árulja el magát ez a temető. Nincs széles útja, csak néhány meredek csapása. Málnaszedő, kikericsgyűjő, hosszú lábakkal való csapás. Cimeres, ősi köveit lassan levedli s átadja a múzeumnak, kiszolgált fái ledőlnek; fái, kövei, közt már ritka a száz-százötvenéves is. De a félig avult, félig megújult, egyszerű köntös alatt érezhető ott feszül a sötétebb századok páncélja, amely élesen, fenyegetően megpendül, valahányszor tulságosan odaütnek az élő városokhoz. Megint csak Párisra kell gondolnom. Az is úgy fest, mintha csak kétszáz esztendeje építették volna s az embert mégis kétezer évre emlékezteti.

Fönn a tetőn bolyongó, titkos, sárga lángokat vet a föld a kincskeresők lába elé. Itt rothad be a házsongárdi

Roosevelt így is szerezte vagyonát...

Kevesen udják, hogy Franklin Delano Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke, egyike ama kevés államvezetőnek, akiről el lehet monadni, hogy már kora gyermekkoruktól fogva rendkívül sok kapcsolatuk volt Németországgal, úgyhogy a legcsekélyebb jóakarattal mellett is igen könnyen megérthette volna Németországot és annak törekvéseit.

Rooseveltnak mint becsvágyó és igen jómódu szülei egyetlen gyermekének német nevelőnője volt és így már kora fiatalágában megismerkedett a német nyelv szépségeivel.

Hat éves korában első ízben került Roosevelt Németországba, mégpedig apjának kíséretében, aki Nauheim fürdőnek állandó vendége volt. Ezek a németországi közös látogatások a rákövetkező években is megismétlődtek. Rooseveltnak, aki időközben a német nyelvet is kellőképp elsajátította, atyja két éven át beíratta a nyári szemeszterre a nauheimi főiskolán!

Roosevelt mint 11 éves fiú Németországot kerékpáron keresztül-kasul járja. Németország és lakossága nagyon tetszett akkor neki, azonban sehogy sem tudott alkalmazkodni a német rendhez. Így azután gyakran kellett büntetéseket fizetnie a fákrol lelopkodott gyümölcs, vagy a kerékpárral elgázolt baromfiak miatt!

Roosevelt ugylátszik nagyon rossz néven vette a német rendőrhatalóságoktól, hogy mint gyermekket nem engedték szabadon garázdálkodni a német utakon, mert az 1914-es világháború előtt és alatt Németország ellen foglalt állást. Akkoriban az amerikai haditengerészeti hivatalban tevékenykedett és arra nyert meg bizást, hogy kidolgozza a német tengeraltjárók leküzdésének tervét.

A versaillesi ugynevezett békekötés után Rooseveltnak ismét felkereste Németországot. Hivatalos kiküldetésben a Rajna mellé került az amerikai haditengerészeti brigádjához. Ezt az alkalmat felhasználta arra, hogy dollárjaiért minél több tárgyi értéket vásároljon potom áron össze és Amerikába szállítsa. Rooseveltnak azonban nem elégedett meg ezzel, hanem nagyobb szabású deviza és befektetési ügyleteket is bonyo-

lított le, amelyből Friedrich Hasselbacher nemrégiben a következőkben számolt be a német sajtó hasábjain!

ROOSEVELT A MÁRKASPEKULÁNS

1935—36-ban Rooseveltnak minden ékesszólását latbavetette, hogy előkészítse újbóli megválasztását az USA elnökévé, az 1937—1941. időszakra. Akkoriban elnöksége első periódusának eredménytelenségét a spekulánsok, pénzváltók és a nagytőke tevékenységének tulajdonította. Valaki előkereste erre a régi újságokat és a Chicago Tribune 1936. január 6-iki számában vezércikket jelentetett meg, amelyben a következőket írta:

„Roosevelt lelkiismeretlen pénzváltókról beszél és közben egészen elfelejti, hogy ő az infláció tobzódása idején márkában spekulált! Megvetéssel beszél a becstelen spekulánsok mesterkedéseiről, közben azonban egész elfelejti, hogy olyan prospektusok, amelyekben részvényeket kínáltak, néhány év előtt még az ő aláírásával jelentek meg.”

Ez az állítás meg is felel a valóságnak, mert két bizonyíték támasztja alá. E bizonyítékok szerint Roosevelt az USA mostani elnöke devizaspekuláns üzleti vállalkozásnak, az United European Investors Limited-nek, elnöke volt.

Az első bizonyíték az az 1922-ben, a San Francisco Chronicle-ben ismételt megjelent hirdetés, amely szerint Rooseveltnak késznek nyilatkozott egymillió német birodalmi márkáért 200 dollárt fizet.

A második bizonyíték szintén egy hirdetés, amely a New York Times 1922. évi szeptember 14-i számában jelent meg és amelyben Rooseveltnak mint az említett vállalat elnöke, 600 millió birodalmi márká értékű törzsrészvény kibocsátását jelenti be, tizezer márká értékű címletekben. Ebben a hirdetésben közölték Rooseveltnak vállalata alelnökének és egyben felügyelő bizottsági elnökének William Schall-nak, Rooseveltnak társának levele is, amelyben azt írta, hogy Németországban nagy a pénz és hitelszükséglet és arról biztosította a hirdetés olvasóit, hogy Németországban nemcsak jó

kamat mellett lehet a pénzt elhelyezni, hanem árfolyamnyereségre is szert lehet tenni.

Megállapíthatjuk tehát, hogy Franklin Delano Roosevelt, — hogy saját szavait használjuk, — lelkiismeretlen pénzváltó volt. A német nép kimondhatatlan nyomorát, amelyet az infláció idézett elő, Rooseveltnak arra használta fel, hogy igazi demokrata módjára az akkor 60 milliós német nép bajából és szenvedéseiből pénztelen kamatot és hasznot vágjon zsebre.

A CÉL: NÉMET TULAJDONT OLCSÓN FELVÁSÁROLNI

1936. szeptember 3-án James Reed volt szövetségi szenátor egy nagy népgyűlésen Rooseveltnak szemére vetette a spekulációs és deviza ügyleteit és a következőket mondotta: „Mi történhetik egy olyan konzernnel, amely márkát fogadott el részvényeiért olyan időben, amikor a német márká már jóformán semmit sem ért?! Természetesen be kellett következnie a kikerülhetetlenségnek. Értésülesem szerint a vállalat megbukott. Mi volt azonban azoknak a bankároknak és kapitalistáknak célja, akik Rooseveltnel szövetkeztek? Mi volt Rooseveltnak célja?”

Német tulajdont olcsón felvásárolni!”

Legérdekesebb azonban a Torontóban, Kanadában megjelenő Financial Postnak egyik, 1936. szeptember 5-én kelt híradása, amely a következő címet viseli „Zinovieff and Roosevelt in German Mark Deal“ (Zinoviev és Roosevelt német márkával kereskednek). Ebben a cikkben a következőket olvashatjuk: „Zinoviev, a Szovjet vezér 14 évvel ezelőtt a Mac Lean Publishing Company irodáját kereste fel, hogy lapunk a Financial Post támogatását megszerezze az United European Investors Limited, egy kanadai társaság számára, amelynek központja Newyorkban volt, elnöke pedig Franklin Delano Roosevelt.

Rooseveltnak vállalatának az volt a terve, hogy az Egyesült Államokban és Kanadában 60.000 elsőbbségi részvényt hoz forgalomba, darabonként 10 dollárért, valamint 60.000 törzsrészvényt 10.000 márkás címletekben. A törzsrészvények ellenében akarták megszerezni az USA-ban és Kanadában lévő német papírmárka összegeket, ezeket Németországba vinni és ott ingatlanokat, részvényeket és más értékálló dolgokat vásárolni.

1922. decemberében Rooseveltnak közölte, hogy Németországban megtörtént az első százmillió márká befektetése, 19 tulnyomólag tőzsdei forgalomban is szereplő részvény pakettjének megvásárlásával. A részvények 15.000 dollárba kerültek. További tökebefektetésekről Kanadában nem tudnak semmit és a társaság 1927. március 31-én tette közzé utolsó évi jelentését.

A bolsi Zinoviev lelkes híve volt ennek a tervnek. Zinovieff, akinek igazi neve Apfelbaum volt, forradalmi tevékenysége révén, Lenin és Trockij közvetlen környezetéhez tartott.

A torontói közgazdasági lap megállapításaihoz nincsen hozzáfűzni valónk.

Iszonyu vonzása van ennek a temetőnek. Magamon is érzem, minden esztendőben. Ugy huz e csöndesen égő, őszi napokon, mint egy mágneshegy a nyomorult vascsónakot. Tört emlékoszlopokat, mohos kőkoporsókat, fénylő vaskrisztusokat látok a múzeumkert s a Sziget lombjai közt is. Ijesztő csábítás ez. Mintha selyemszoknyás, mellfűzős, gyöngyöshajú Szirének hívogatnának az idő mélyéből, talán egy elmerült Báthoryvárból. Az ember nyugtalanul kerülgeti a világot, ellenáll, magamagától is fél. Aztán egyszer mégis enged. És írja körül tovább boldogának a diákok, kezükben egy latin szóárral keblükben az égő Igével, fejük fölött a szegénységgel.

Cs. Sz. L.

A NÉMET ORVOSTUDOMÁNY MENTI MEG

Roosevelt később megegyezés szorosabb kapcsolatba került Németországgal, amikor 40 éves korában az a szerencsétlenség érte, hogy gyermekparalízis folytán csaknem teljesen megbénult. Az amerikai orvosok nem tudták meggyógyítani és úgy látszott, hogy az addig egészséges és tetterős férfi kénytelen lesz minden politikai és üzleti tevékenységtől tartózkodni. Ekkor Roosevelt visszaemlékezett a német gyógyforrások csodálatos hatására, amelyről még gyermekkorában atyjánál és a német fürdők más vendégeinél meggyőződhetett. Mivel azonban a megbénult Rooseveltnem utazhatott Németországba, német orvosok segítségével az USA-ban kikutatták azt a helyet, ahol a németországiakhoz hasonló gyógyforrások fakadnak. Ezeket az addig csaknem teljesen ismeretlen és elhanyagolt gyógyforrásokat azután német tapasztalatok alapján és német támogatással hozzáférhetővé tették az amerikai betegek számára. A gyógyultak, vagy csaknem gyógyultak élén Rooseveltn állott, a reménytelenül béna férfi, aki egészségének csaknem teljes helyreállítását és munképességét végeredményben a német tudománynak köszönheti. Rooseveltnél azonban a hála ismeretlen fogalom és Németország csak arra volt jó neki, hogy valutájának romlását spekulációs üzletekre és meggazdagodásra próbálja felhasználni. Jelentemző Rooseveltn, hogy ez irányú tevékenyége során Zinovjev-Apelfelbaum volt egyik segítőtársa.

Románia helyzetképe

Bukarest, ápr. 6.

Románia fiai kezdet óta állanak a háboruban, az arcvonalakon küzdöttek és küzdenek most is a bolsevista veszedelem ellen. Az ország területe azonban, ugye lehet mondani, nemigen érezte eddig a háború nehézségeit. Az ország terményekben és más anyagokban mérhetetlenül gazdag, az ok-és célszerű kormányvezetés pedig olyan életalapot létesített, amely a háború előtti időkhöz majdnem teljesen hasonlatos. Csudálatosnak mondható, minél tovább húzódott a háború, annál inkább került sor a háborús rendszabályok enyhítésére. Leginkább abban mutatkozott az, hogy az egységes, illetve fekete kenyér helyébe fehér lisztből sült kenyeret engedélyeztek a hatóságok. A raktárak és üzletek fokozatosan meggeltek árukkal. Az arcvonal tehát békét ajándékozott a belső arcvonalnak, az ország népének.

A belső front gondjai azonban most szintén megnövekedtek. Az oroszok behatoltak román területre és így a háza arcvonalát kell megerősíteni, annak gondját viselni. Csak kevés idő állt rendelkezésre, hogy az államvezetés azt el is végezhesse. De a keleti arcvonalon a német és román csapatok föltartóztatták az orosz támadást és így a belső arcvonal is kifejtette ellentétét. Legelőbb is minden megtörtént a Beszerábiából elmenekült románok pártfogásba vétele érdekében. A belső arcvonal persze azzal nagy gonddal kénytelen szembenézni és azt számításba venni. Különösen a Kárpátján elhelyezkedett menekültek ellátása kíván áldozatot. Így ott már meg is kezdték az élelmiszerek és más anyagok adagolási rendszerének bevezetését. A lakosság példás magatartást tanúsított és a menekültek részére készséggel rendelkezésre bocsátotta a férőhelyeket, még akkor is, ha az saját kényelme rovására ment.

HIREK

Vasárnap	Ápr. 30 nap
2	Kat. A6. Virágvas. Prot. A6. Áron
Hétfő	Kat. Richárd pk. †† Prot. Keresztély
3	
Kedd	Kat. Izidor pk. †† Prot. Izidor
4	
Szerda	Kat. F. sz. Vince †† Prot. Ince
5	
Csütörtök	Kat. Nagycsüt. †† Prot. Gölesztin
6	
Péntek	Kat. Nagypéntek ††† Prot. Nagypéntek
7	
Szombat	Kat. Nagyszombat †† Prot. Lidia
8	

Időjárás: Az egész hónapban változékony idő, sok széllel. A hó végén jégesők. — Április 2-án a nap kel 5:23 és nyugszik 18:15 órakor, április 8-án 5:11 kel és 18:23 órakor nyugszik. 24 perccel hosszabbak a napok.
— **Holvátozások:** Holdtölte 8-án 18 óra 22 perckor. Utolsó negyed 16-án 5 óra 59 perckor. Újhold 22-én 21 óra 43 perckor. Első negyed 30-án 7 óra 6 perckor.

Ma a Nikolics gyógyszertár Frucht Platz (Búza tér) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszertár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

Minden szerdán délután csak az ügyeletes gyógyszertár tart nyitva.

A munkásbiztosító ügyeletes orvos a Becskerek (Nagybecskerek) egész területére szombat este 8 órától hétfő reggel 6 óráig dr. Jasznic Milán, lakik Horthy Miklós ucca 28. szám alatt.

Nagypénteki meditáció

Vannak, akiknek már eljött a kiszívó, vannak, akik várják, vannak, akiknek nincs és nem is tudnak róla, valahol, távol Keleten, vagy a tibeti fensíkon.

Nagypénteken pedig a fekete templomokban meghatótt, csendes emberek állják körül lehajtott fejjel a Krisztus-sirokat, imádkoznak. Hozzá, aki szimbóliumként maradt annak az eszmének, amelyért keresztre feszítették és győzni fog lassan mindenek felett.

Akkor... az első nagypénteken, amikor ott függött, kínokba gyötrötten a kereszten, sok titkos sirató akadt, voltak már akkor is, vagy talán csak akkor Veronikák és Máriák, de a könyvek, amik kirakták az utat a Golgotáig, csak neki szóltak. A meghalónak. A szenvedő embernek.

Később cirkusz-porondokon és arénaiban hullott a meleg embervér és a nagy ideál lassan alakult formálódott... — egyszerre aztán elszívárgott az új arcú megváltás mindenfelé és ma... ma ismét gyászünnepeket üljük a közel két ezer éves tragédiának.

Elnémult harangok, fekete posztó, gyertyák kísérteties fénye, szarkofág, ravatal... ünnepes hivatalos busongás és bőjtölés az egész keresztény világ, de mintha nem változott volna semmi sem, mintha nem történt volna semmi sem 1900 év alatt. A feketébe öltözött serege most is csak azt cselekszi, amit a Veronikák és Máriák. Lehet azonban, hogy állanak most

nár sokan olyanok is a hűvös templomokban, vagy tán nem is ott, akik gáz és mély fohással és lehajtott fejjel gyászolják az Eszmét, mert hiszen az feszült keresztre csak igazán, mert hiszen az van most is véresen és valószínűszen a kereszten és a megváltásra váró ezermilliók ég felé emelt karjai rezignáltan hanyatlanak le a nélybe.

Az evang. temetői kápolnában nagypénteken délután 3 órakor gyászistentisztelet lesz.

A becskerekai ág. evang. egyház nagyheti és husvéti ünnepi istentiszteleti rendje. Nagypénteken: reggel 8 órakor szlovák passió, 10 órakor német nyelvű istentisztelet urvacsorakiszolgálással. Délután 3 órakor gyászistentisztelet a temetői kápolnában.

Husvétvasárnap: reggel 8 órakor szlovák és 10 órakor magyar istentisztelet urvacsorakiszolgálással.

Husvéthétfőn: délelőtt 10 órakor német istentisztelet.

Az újságírás feladatát

a pionirokhoz hasonlította a Duce. S valóban soha a sajtónak nagyobb szerep nem jutott egy új világ szellemi fundamentumának lerakásában és felépítésében munkájában se, mint ma, de azt is nyugodtan mondhatjuk: erre a szerepre, méltóbb nemzedék se állott csatasorba még a mostani újságíróknál. A felelősségérzés és fegyelem a nemzeti szellemmel csontja velejéig átítatott újságíró irányítúje minden információ mérlegelésénél, minden leírt szónál s ma a közvélemény csakugyan úgy érezheti: nyugodtan rábízhatja magát a sajtóra, amely nem szenzációk hajhászásával foglalkozik, nem áll szoldjában semmiféle sötét hatalomnak s nem szolgál más érdeket, csak a nemzetét. Az új Európa újságírója olyan, mint a katona s legtöbbször csakugyan katona is, hiszen, mint Sündermann német törzsvezető elmondotta csak német részről 38 000 újságíró harcol fegyverrel kezében a fronton, hogy a csaták szünetében írásban, képből, filmszalagon az élmeny hitelességével számoljon be nemzetét közvéleményének a harcéri eseményekről. Ugyanigy dolgozik az olasz, japán és magyar újságíró is, — ezért őszinték, megbízhatók és hitelesek a tengelyhatalmak sajtójának jelentései. A magyar újságírás büszkén mondhatja el, hogy méltó az új világhoz és elégtétellel állapítja meg: idejében tisztította meg az újságírórendet és az egész sajtószolgálatot attól a szellemtől, amelynek kártékony voltát egyszer már keservesen tapasztalta az ország, s amelynek garázdálkodását ma is láthatjuk — az ellenséges demokráciák hirszolgálatát.

Ópiumárudák megszüntetése. A nemzeti Kína kormányának rendelete alapján 318 ópiumárudát és ópiumszívók helyiségeit hatóságilag megszüntették. A shanghai ópiumtőzsde működését is megszüntették.

A BMKSz főpénztára felkéri a fiókokat, hogy az első félévi tagdíjakkal járásvezetőjükkel lehetőleg mielőbb elszámolni sziveskedjenek.

Kamatláb megállapítása. A horvát állampénztár szabályozta a magánpénztáraknak jóváhagyott kamatlábát. Az állampénztár 1944 április 1-től folyószámlákon elhelyezett pénzért 2 1/4 százalékot, a postatakarékpénztár részéről letétbe helyezett pénzért 1 1/4 százalékot engedélyezett.

A BMKSz KÖNYVTÁRA nagypénteken és husvéthétfőn nem tart hivatalos órát.

Földreform Szlovákiában. A szlovák kormány, földreform útján, eddig 209.600 hold földet juttatott tényleg földmiveléssel foglalkozóknak. Zsidó kézen volt 174 ezer hold föld, amiből eddig 52 ezer hold jutott szlovák kézre.

Uj török pénzermek. A török kormány határozata alapján a török aranypénz érmeiket török felirással ékesítik. Az aranypénz-érmék ugyanis még a Szultánság idejéből verték és olyan felirással díszítettek.

Szállítási díjak. A Magyarországból Svájcba, Franciaországba, Belgiába, Hollandia, Dániába, Norvégiába, Svédországba és Finnországba irányuló szállítási díjainak egyezménye nem 1944. április 1-én, hanem május 1-én lép érvénybe.

Teljesítsd magyarkötelességedet!

Emeld fel szövetkezeti tiszteletdíjaidat a DMKSz nagybecskerekai Szövetkezetében (Temesvári utca 15. sz. alatt).

Bolsevista tevékenység Montenegróban

Belgrád, ápr. 6.

A belgrádi „Novo Vreme“ egyik számában közli azt a kommunista köriratot, amelyet a Montenegró, Boka és Szandzsák tartományok kommunista irattárában találtak. A körirat kiemelkedő, vagy inkább jellemző részét következőkben adjuk:

Nagy események előtt állunk és sok a teendő a mögöttes arcvonalon. Kivánatos és szükséges, hogy megkésztesszék az erőt és ingadozás nélkül azon legyetek, hogy valamennyi tekintélyesebb és vezető parasztokat kioktassátok harcunk szellemében és így beszéljétek nekik az eljövendő kommunista Szovjetországról áldásról. Hogyha azoknál a tekintélyes és vezető parasztnál a ti munkátok nem jár eredménnyel, akkor küldjétek hozzájuk rokonaikat, komáikat, olyanokat, akik velük jóba vannak és azok igyekezzenek őket ügyünknek megnyerni.

Ha az sem sikerül, csábítsátok sorainkba gyermekeiket, nővéreiket és testvéreiket, mert az a fő, hogy a családok egységét, összetartását megbontsuk és szétromboljuk a családok alapját. Hitveseikhez, leányaikhoz és nővéreikhez küldjétek a legdaliásabb, legbeszédesebb elvtársainkat, akik azoknak majd udvarolnak, szabad szerelemről beszélnek, a nők egyenjogúsítását hangoztatva és azt, hogy nem lesznek többé elnyomott rabok. Ha pedig mindezek alapján sem értek el eredményt, kompromitáljátok a tekintélyes és vezető gazdákat, hogy tolvajoknak, kémeknek, a megszállók szolgáinak, csalóknak, renegátoknak és így tovább bélyegeztetitek őket és így remélhető, kompromitáltságuk révén, mégis sorainkba állanak.

A kommunisták fentvázolt alapon még a hadsereg tisztjei ellen is vezettek hadjáratot. Első áldozatnak Radulovics Sziankó századost szemelték ki. Aknamunkájuk azonban kudarcot vallott és így elhatározták, hogy tisztességes szerb katonatisztet azonnal „likvidálják“. Amikor kivégzésére került sor, Radulovics gyilkosai felé kiállott:

— Lőjétek banditák!

Utolsó szavai pedig elhaltak ajkán:

— Éljen a szerb...

Két forradalom

XXII.

A katonákat már hiába biztatja a kormányzótanács. „A vörös hadsereg minden katonájához” intézett kiáltványában: „A proletár haza érdekei most nem azt parancsolják nektek, hogy előre menjetek. Még nagyobb áldozatot követel, hogy hagyjátok el a diadalmas csatában elfoglalt területeket...” Hiába ígér, hogy küzdelmük még sem volt celtalan: „a csehszlovákoktól elfoglalt területek helyett a proletár haza megkapja a jóval termékenyebb és nagyobb Tiszántult.”

A katonák hátizsákjukkal kis csoportokban csak egyre jönnek a tulpart felől és hajtják maguk előtt a sok rablott marhát. Frank elvtárs is szervezi a tulsó part kiürítését. Leginkább a kastélyokat ürített ki. Gróf Keglevich ipolykúrti kastélyát és a kékkői gróf Almássy várát sietve rabolják a vörösök. Balassagyarmaton még tétovázna. A direktorium nem tudja, semleges zónába esik-e a város vagy továbbra is a tanácsköztársasághoz tartozik. A kormányzótanácstól, úgy mondják, alig jön hír. A falvak izgatottak. Dócsokesi községben agyonverte a nép a propaganda-szónokot. Sorozásról nem mernek többé beszélni. Majd ha megérkeznek Pestről a Leninfiúk.

Az embereket megállítják az uccán.

— Elő a pénztárcával!

A forradalmi kormányzótanács 91-ik rendelete életbelépett: „Az Osztrák-Magyar Bank 50, 100, 1000 és 10.000 koronás bankjegyei folyó évi július hó 1-től kezdődően forgalomképességüket elvesztették. Aki ezentul fizetésül felhasználja, elfogadja vagy föl-váltja, forradalmi törvényszék elé kerül. A kiszabandó büntetésen felül a tettes birtokában talált összes ilyen bankjegyek elkobzása alá esnek. A feljelentőt jutalmul az elkobzott összeg értékének fele része illeti.”

Detektívek cirkálnak és önkényesen koboznak a kószáló vörös katonák is. Szuronyt szegeznek:

— Elő a pénztárcával! Ki a zsebből! Tilos a kék pénz!

És eiszedik az Osztrák-Magyar Bank jegyeit. Egyik-másik emlékül a tárcát is megtartja. De a fehérhátú pénzt röhögve visszadják.

A vörös plakátok pedig csak hirdetik a falakon: „A szociális termelésből fakad a jólét”. A tanácsrendszer, miután az állampénztár, a páncélszekrényeket, magánlakásokat és a fiókokat kitermelte, hozzáfog a zsebek kitermeléséhez.

A marxizmus, mint ahogy nem bírta el politikai koncepciója megvalósulását, nem bírja el gazdasági koncepciója megvalósulását sem. A kormányzótanács az aprópénzhiányt akarta megszüntetni. Vas huszfilléreseket rendelt hat budapesti lakatosműhelyben. És egy darab huszfilléres előállítása 1 korona 40 fillérbe került.

Jönnek... valaki mondta és

egyszerre befutotta a várost, ki-virágzott minden kicsi házban.

Jönnek... iszonyodva hányszor mondjuk ezt a szót kilenc szörnyű hónap óta. Jönnek a frontokról a katonáink és nem védik a határokat! Jönnek a franciák, a csehek, románok, szerbek! Jönnek a kommunisák, vörös katonák, házkutatók, rekvirálók, detektívek. Jönnek a terroristák!

És most egyszerre újra születik a szó és szép lesz és nagyszerű. Jönnek a magyarok Szeged felől! Mindenki mondja. Napok kérdése...

A vörös sajtóból a düh. Közönséges durva hangon tájékoztat: az entente és Bethlen István gróf ellen, mert értesülései szerint megszállt területen is, Bécsben is magyar fehér gárdákat tobo-roznak.

Jóformán semmit sem tudunk, azt sem tudjuk, hogyan jutott ide a hír és mégis mondjuk egymásnak:

— Jönnek...

Mikor beesteledett, odakint járkáltam a kicsi udvarkertben. Egyszerre felegyenesedett valaki a vetemények közül. Gergelyné, a kocsis felesége megszólított:

— Tessék mán mondani, mi történik?

Váratlanul ért a kérdés, szinte önkénytelenül feleltem:

— Jönnek a mieink! Szeged felől megindultak a magyarok...

Az öregedő asszony erősen a szemembe nézett, mintha meg akart volna bizonyosodni. Lát-szott rajta, hogy szólni szeretne valamit. Aztán összekulcsolta két kérges kezét és azoknak az alázatos, megható testtartásával, akiknek nincsen saját szavuk,

nyugodt hangon mondotta a paradicsombokrok, a hagymák és petrezselyemgyök között az esti esendben:

— Miatyánk, ki vagy a meny-nyekben, szenteltessék meg a te neved.

Napokig el lehet élni egy szóból, melyet az ember halkán mondogat magának. Közben lassan kopni kezd a szó. Semmi se történik. Aztán földre ejti az ember a szót, amelyet a tenyerével magával vitt egy darabka uton, mint egy kis fénylő kavicsot.

Vége... úgy mondják, nem is volt igaz. És megint gondolkodni kell, hogy vajjon mire lehetne még várni. Mert várás nélkül nem bírja el az ember az életet.

Odakin a város is vár. Még mindig nem tudja a sorsát. Fegyveresen kószálnak az uccákon a vöröskatonák. A Felvidékről idesereglenek a menekülő direktóriumok és lakást rekvirálnak maguknak a házakban. Női detektívek érkeztek Budapestről. A megugrott losonci direktorium is, Balassagyarmaton helyezkedett el. Feje, Sziogyártó elvtárs parancsol, terrorral fenyegetőzik. El akarja csapatni az eddig megtört hivatalnokokat. Fenyegetőzik, hogy minden burzsoa-családnak, akárhány tagból álljon is, csak egy szobát engedélyez. Rekviráltat. Most már nem részleteznek többé. Mindent el kell venni a burzsujtól! És viszik szegény kisemberektől is. Parancs jött.

Sötétben morognak az emberek. Élelem nincs. A kormány kikapcsolta Balassagyarmat élelmezését. Semleges zóna... A pék napok óta nem süt kenyeret. Senki se akar fát fuvarozni. A só teljesen kifogyott.

(Folytatiuk).

Magyarországra szóló üzeneteknél

kérjük minden alkalommal a pontos címet is megadni (ucca, házszám, foglalkozás, kiné. lakik, továbbá tanya, puszta és utolposta) ugyanis én az üzenet feladó-jának pontos címét, minderre azért van szükségünk, mert az illető címére egy lappéldányt küldünk, amelyben az üzenet van, külön árusításra oda lapot nem küldünk.

Az üzenet ára 10 szögig 80 dinár ebbe nem számítandó bele az ucca, házszám egyszóval a közlelbbi cím, csak a név és város vagy község nevét ahová az üzenet szól, minden további szó 10 dinár. Kérjük az üzenetet minél rövidebbre írni.

A Magyarországra szóló előfizetéseket kizárólag csak Mara Jenő a Torontál budapesti képviselőjénél Budapest II. Fő ucca 8. II. emelet 2. lehet eszközölni. Az előfizetni óhajtó vegyen bármely posahivatalnál kapható bianc csekklapot és azt töltsse ki megjelölve az 54.598 csekkszámot.

DMKSZ BESZERZÉSI ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZETE Nagybecskereken felkéri tagjait, hogy olaj, cukor és liszt járandóságait minden hó 25-ig okvetlenül kiváltani sziveskedjenek, ellenkező esetben az elszámolás miatt elvesztik igénylésüket.

Kónya Tibor

géplakatos és gépjavitóműhely, BECSKEREK Temesvári u. 25. sz.

Elvállal:

Mindenféle mezőgazdasági- és ipari gépek javítását szakszerűen és szolid árban!

III

Tisztelt rendelőinek és ismerőseinek kellemes husvétii ünnepeket kíván! 360

Szobaleányt

352

keresek április 15 iki belépésre.

Bencze Miksáné, Becskerek

Női karórát

találtak.

Igazolt tulajdonosa átveheti

357 Német ucca 61. szám alatt

Veszek

mindenféle új vagy használt szőnyeget

Carice Milice (Bakics) u. 29 (A harisnyagyár közelében) 353

A szerkesztésért és kiadásért felel:

Üzvegy dr. Mara Jenőné

Uri (Herren) ucca 7.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becskerek (Nagybecskerek) Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.

Ugy a katolikus, mint a pravoszláv husvétii ünnepekre a Deutscher Volkskeller

Simon Anton vendéglője ajánl jó és olcsó borokat, rumot, különböző likőröket, barackpálinkát és borpárlatot. 5 liter vásárlásánál jelentékeny árengedmény. — Kelleme husvétii ünnepeket kíván 356 Simon Anton vendéglős.

Praktikus alkalmi és husvétii

359

ajándékok a

„Papyrus” könyv- és papirkereskedésében kaphatók, Becskerek, Horthy Miklós ut (a főpostával szemben)

Nb. vevőinek és üzletbarátainak kellemes husvétii ünnepeket kíván!

Köztudomásu dolog, hogy

Strlek Mijó

depó italai

a legkiválóbbak és a legkényesebb igényeket is kielégítik.

A husvétii ünnepekre kitűnő, zamatos zsupai borok

és szerbiai szilvóriumok érkeztek!

Tisztelt vendégeimnek és üzletbarátainak kellemes husvétii ünnepeket kívánok! 358